

Гербовник дворянских родов царства Польского

Часть I

**Москва
«Книга по Требованию»**

УДК 93
ББК 63.3
Г37

Г37 Гербовник дворянских родов царства Польского: Часть I / – М.: Книга по Требованию, 2012. – 254 с.

ISBN 978-5-458-24078-9

Положением о дворянстве в Царстве Польском, высочайше утвержденном 25 июня 1836 г., а также в соответствии с 65-й статьей этого Положения, составление Гербовника польского дворянства было возложено на Герольдию. В результате кропотливой и длительной работы к 1850 году было разработано и описано 135 гербов, относящихся к 389 польским фамилиям. Все польское дворянство было распределено на три части: титулованные дворянские семьи, фамилии, получившие дворянство до 1836 года и, наконец, причисленные к благородному сословию семьи после 1836 года. Среди польской знати особо выделены два княжеских и свыше ста графских родов. Издание снабжено цветными иллюстрациями гербов и их подробным описанием. Текст описаний опубликован одновременно на русском и польском языках.

ISBN 978-5-458-24078-9

© Издание на русском языке, оформление
«YOYO Media», 2012

© Издание на русском языке, оцифровка,
«Книга по Требованию», 2012

Эта книга является репринтом оригинала, который мы создали специально для Вас, используя запатентованные технологии производства репринтных книг и печати по требованию.

Сначала мы отсканировали каждую страницу оригинала этой редкой книги на профессиональном оборудовании. Затем с помощью специально разработанных программ мы произвели очистку изображения от пятен, клякс, перегибов и попытались отбелить и выровнять каждую страницу книги. К сожалению, некоторые страницы нельзя вернуть в изначальное состояние, и если их было трудно читать в оригинале, то даже при цифровой реставрации их невозможно улучшить.

Разумеется, автоматизированная программная обработка репринтных книг – не самое лучшее решение для восстановления текста в его первоизданном виде, однако, наша цель – вернуть читателю точную копию книги, которой может быть несколько веков.

Поэтому мы предупреждаем о возможных погрешностях восстановленного репринтного издания. В издании могут отсутствовать одна или несколько страниц текста, могут встретиться невыводимые пятна и кляксы, надписи на полях или подчеркивания в тексте, нечитаемые фрагменты текста или загибы страниц. Покупать или не покупать подобные издания – решать Вам, мы же делаем все возможное, чтобы редкие и ценные книги, еще недавно утраченные и несправедливо забытые, вновь стали доступными для всех читателей.

Серия Книжный Ренессанс

www.samizday.ru/reprint

Положеніємъ о Дворянствѣ въ Царствѣ Польскомъ, Высочайше въ 25 день Іюня (7 Іюля) 1836 г. утвержденнымъ, статьею 65^ю онаго возложено на обязанность Герольдіи составленіе Гербовника Дворянства, и для сего въ статьяхъ 96, 97 и 98 указаны главныя основанія, какъ то:

Въ ст. 96. „Гербовникъ составляется въ Герольдіи, безъ раздѣленія по Воеводствамъ (нынѣ Губерніямъ). Въ немъ заключаются рисунки и описаніе гербовъ каждаго дворянскаго рода, съ объясненіемъ его происхожденія“.

Въ ст. 97. „Герольдія, при составленіи Гербовника, руководствуется находящимися въ

W artykule 65 Prawa o Szlachectwie pod dniem 25 Czerwca (7 Lipca) roku 1836 Najmiejściwnij nadanego, włożony został na Heroldyę obowiązek ułożenia Herbarza Szlachty Królestwa, do czego zasady główne w artykułach 96, 97 i 98 wskazane zostały, jako to:

W art. 96. „Herbarz utrzymywany będzie przez Heroldyę bez różnicy Województw (dziś Gubernii). Zawierać będzie rysunki i opisanie herbu każdej rodziny szlacheckiej z wyjaśnieniem jej pochodzenia“.

W art. 97. „Heroldya użyje do ułożenia Herbarza aktów i oryginalnych dokumentów które będą

ея распоряженіи актами и подлинными документами. Въ случаѣ надобности можетъ она пользоваться известными въ Царствѣ геральдическими сочиненіями“.

Въ ст. 98. „Описание гербовъ и происхождение каждаго дворянскаго рода должно быть изясняемо въ Гербовникѣ съ возможною краткостію. Каждая часть его переплетается въ бархатъ, и за скрѣпою по листамъ Главнаго Директора Предсѣдательствующаго въ Правительственной Комисіи Юстиціи, подносится къ Высочайшему подписанію. Подписанныя Императорскимъ Величествомъ части предаются тисненію, съ гравированными гербами“.

Согласно такимъ основаніямъ, Его Святлость Намѣстникъ Царства Князь Иванъ Федоровичъ Варшавскій Графъ Паскевичъ Эриванскій повелѣлъ Герольдіи и Оберъ-Прокурору Общаго Собранія Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената приступить къ

дѣиію, гдѣ имѣла под рѣку, а в разіе потребности корzystać може ze znanych w Królestwie dzieł heraldycznych“.

W artyk. 98. „Opisanie herbów i pochodzenie kaźdej familii szlacheckiej dopełnionem będzie w Herbarzu, ile można w krótkości. Kaźda część Herbarza oprawiona będzie w aksamit i za poprzedniem poświadczeniem kaźdej stronnicy przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Sprawiedliwości poniesioną zostanie do podpisu CESARZA I KRÓLA. Części Najwyższym podpisem utwierdzone, ogłoszone będą drukiem, a herby sztychowane“.

Stosownie do powyższych zasad, Namiestnik Królestwa J. O. Książę Jan Warszawski Hrabia Paskewicz Erywański rozkazał Heroldyi i Naczelnemu Prokuratorowi przy Ogólnem Zebraniu Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, aby zajęli się ułożeniem Herbarza Szlachty

составленію Гербовника дворянъ, утвержденныхъ въ семь достоинствъ на основаніи вышеизъясненнаго Положенія.

Для исполненія сего надлежало предварительно составить отчетливый списокъ лицамъ утвержденнымъ въ дворянствъ, съ раздѣленіемъ ихъ на фамиліи по употребляемымъ гербамъ. Трудъ этотъ исполненъ Канцелярією Общаго Собранія Сената и самый Списокъ Дворянамъ былъ въ свое время напечатанъ, послѣ чего уже учрежденный изъ среды Герольдіи и Канцеляріи Общаго Собранія Сената Комитетъ, подъ предсѣдательствомъ Оберъ-Прокурора, могъ заняться составленіемъ Гербовника.

Двѣ первыя части онаго удостоились Высочайшаго утвержденія, первая въ 10 (22) день Октября 1850 года, а вторая въ 16 (28) день Генваря 1851 г.

Предаваемая нынѣ тиспенію Первая Часть заключаетъ въ се-

Królestwa, na mocy wyżej wspomnianego Prawa wylegitymowanej.

W wykonaniu tego, należało poprzednio ułożyć dokładny spis wylegitymowanej Szlachty z rozdziałem onęj na rodziny według używanych herbów. Pracę tę uskutečniła Kancellarya Ogólnego Zebrania Senatu i sam Spis Szlachty w swoim czasie drukiem ogłoszony został, poczem dopiero osobny Komitet, złożony z grona Heroldyi i Kancellaryi Ogólnego Zebrania Senatu, pod przewodnictwem Naczelnego Prokuratora, mógł zająć się ułożeniem Herbarza.

Dwie pierwsze części onegoż zaszczycone zostały Najwyższem zatwierdzeniem, pierwsza w dniu 10 (22) Października 1850 roku, druga zaś w dniu 16 (28) Stycznia 1851 roku.

Część ogłaszająca się obecnie drukiem zawiera w sobie trzy

бъ три Отдѣленія, соотвѣтствующія тремъ разрядамъ, на которые Положеніемъ 1836 года и Закономъ 1840 года о Почетныхъ Достоинствахъ раздѣляется Дворянство Царства.

Первое Отдѣленіе содержитъ въ себѣ тѣ роды, которые отличены почетными титулами, составляющими для дворянъ, по выраженію закона, высшую степень именности. Во второмъ заключаются роды пріобрѣтшіе дворянство до изданія Положенія 1836 года, а въ третьемъ тѣ, которые пріобрѣли дворянское достоинство послѣ изданія означеннаго Положенія.

Размѣщеніе гербовъ въ Первомъ Отдѣленіи, по малочисленности дворянъ къ нему принадлежащихъ, не требовало особенной системы. Во второмъ же и третьемъ Отдѣленіяхъ принять алфавитный порядокъ гербовъ, какой соблюдаетъ былъ во всѣхъ прежнихъ Гербовникахъ Польскихихъ, ибо геральдика Польская имѣетъ ту особенность, отлича-

Oddziały, odpowiadające trzemъ kategoriomъ na jakie powołane Prawo z roku 1836 w związku z Prawem o tytułach honorowych z roku 1840 Szlachtę Królestwa rozdzieliło.

Pierwszy Oddział obejmuje rodziny zaszczycone tytułami honorowemi stanowiącemi dla Szlachty, wedle wyrazów ustawy, wyższy stopień znamienitości. Drugi zawiera rodziny, które nabyły stanu Szlacheckiego przed ogłoszeniem Prawa z roku 1836, trzeci zaś rodziny które nabyły tego stanu po ogłoszeniu tegoż Prawa.

Uporządkowanie herbów w pierwszym Oddziale z powodu niewielkiej ilości szlachty do tegoż należącej, nie wymagało osobnego systematu. W Drugim i Trzecim, przyjęty został porządek abecadłowy podług herbów, tak jak to miało miejsce we wszystkich dawniejszych Polskich Herbarzach. Heraldyka albowiem Polska w tém jest szczególną i od

ющую ее отъ прочихъ, что въ ней каждый гербъ носить свое названіе и употребляется иногда множествомъ разныхъ фамилій, доказательствомъ чего служить и сей Гербовникъ, въ которомъ 135 описанныхъ гербовъ относится къ 389 фамиліямъ.

Въ описаніи гербовъ Комитетъ, соображаясь съ закономъ относительно краткости изложенія, старался по возможности примѣняться въ геральдическихъ выраженіяхъ къ болѣе обработанной терминологіи другихъ языковъ, и вмѣстѣ преодолѣть тѣ трудности, какія представлялись при соглашеніи редакціи обонхъ текстовъ въ духъ того и другаго языка.

Наконецъ самое изданіе, возложенное Княземъ Намѣстникомъ на Оберъ-Прокурора, могло осуществиться не прежде, какъ по изготовленіи политическихъ гербовъ, заказанныхъ въ С. Петербургъ лучшимъ художникамъ. Въ рисунокъ гербовъ, для большей явственности

иныхъ одмиенна, że w niej każdy herb ma swoją osobną nazwę, i często przez liczne rodziny jest używanym. Dowód tego widzieć można i w niniejszym Herbarzu, w którym 135 opisanych herbów odnosi się do 389 rodzin.

W opisywaniu herbów pragnął Komitet zadosyć uczynić woli prawa, co do krótkości wykładu, starał się ile możności zbliżyć się w użyciu wyrazów heraldycznych do najbardziej wyrobionego słownictwa innych języków, a zarazem zwalczyć trudności, jakie się nastęrczały przy pogodzeniu redakcyi obu tekstów, stosownie do ducha jednego i drugiego języka.

Nakoniec same wydanie, które J. O. Książę Namiestnik raczył polecić Naczelnemu Prokuratorowi, nie dało się wcześnięj skutecznić, jak po ukończeniu drzeworytów herbów u najlepszych Rytowników w Petersburgu zamówionych. W rysunku herbów, dla wydatniejszego oddania głó-

главныхъ изображеній, опущено означеніе цвѣта полей условными знаками, такъ какъ въ описаніи герба всегда упоминается и цвѣтъ его поля. Для соблюденія же единообразія въ печати, отлить въ С. Петербургѣ особый шрифтъ на оба текста.

Въ концѣ книги приложены два Алфавитные Указателя, одинъ гербамъ, а другой дворянскимъ родамъ ихъ употребляющимъ.

wnych rysów, opuszczono oznaczenie kolorów ich pól pewnymi znakami, gdyż w opisie każdego herbu kolor jego pola jest wymieniony. Dla zachowania zaś jednostajności w druku osobne pismo do obydwóch tekstów w Petersburgu odlaném zostało.

W końcu dzieła dołączone są dwa Wykazy Alfabetyczne, jeden herbów, a drugi familii Szlacheckich które tychże herbów używają.

СОДЕРЖАНІЕ

I-я ЧАСТИ ГЕРБОВНИКА.

T R E Ś Ć

CZĘŚCI I⁶ HERBARZA.

	<i>Stron.</i>		<i>Stron.</i>
Отдѣленіе I. Гербы дворянскихъ родовъ титулами отличенныхъ	1	ODDZIAŁ I. Herby rodzin szlacheckich tytułami honorowymi zaszczyconych	4
Отдѣленіе II. Гербы родовъ, приобрѣвшихъ дворянство до 16 (28) Августа 1836 г.	33	ODDZIAŁ II. Herby rodzin, które nabyły szlachectwo przed d. 16 (28) Sierpnia 1836 r.	33
Отдѣленіе III. Гербы родовъ, приобрѣвшихъ дворянство послѣ 16 (28) Августа 1836 года	191	ODDZIAŁ III. Herby rodzin, które nabyły szlachectwo po dniu 16 (28) Sierpnia 1836 roku.	191
ПРИЛОЖЕНІЯ:		D O D A N Y:	
1. Алфавитный указатель гербовъ	223	1. Wykaz alfabetyczny Herbów	223
2. Алфавитный указатель дворянскихъ родовъ	227	2. Wykaz alfabetyczny Rodzin Szlacheckich.	227

ОТДѢЛЕНІЕ I.

ГЕРБЫ

АВОРЯНСКИХЪ РОДОВЪ

ТІТУЛАМИ ОТЛИЧЕННЫХЪ.

ODDZIAŁ I.

HERBY

RODZIN SZLACHTKOWYCH

TYTUŁAMI HONOROWEMI ZASZCZYCONYCH.

